

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Slavnostni govor
predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na slovesnosti ob odprtju enote Žabjak,
nove enote Doma upokojencev Ptuj**

Ptuj, 15. december 2023

Velja govorjena beseda.

*Spoštovani stanovalci in zaposleni,
spoštovana direktorica mag. Vesna Šiplič Horvat
in vsi cenjeni gostje!*

Danes imam prijetno nalogo, da skupaj z vami uradno odprem vašo novo enoto Doma upokojencev v Žabjaku. Vaš dom, z vsemi, od danes šestimi enotami, je največji v Sloveniji, saj skrbite za več kot 800 stanovalcev. To je tudi največja tovrstna investicija v Sloveniji.

Seznanjena sem, da je vodilo vaše direktorice pri delu »spoštovanje, toplina, empatija in potrpljenje«. To je izjemno pomembno in srčno vodilo, in prav je, da direktorica z njim nagovarja enote in vas zaposlene od Ptuja, Muretincev, Kidričevega, Juršincev, Kopra in zdaj tudi Žabjaku.

Danes se veselimo odprtja vaših novih prostorov, a dejstvo je, da nas na področju institucionalne oskrbe starejših in drugih odraslih oseb s posebnimi potrebami, ki potrebujejo 24-urno socialno in zdravstveno oskrbo, čaka še kar nekaj dela.

Danes je v Sloveniji 20 odstotkov prebivalstva starih nad 65 let in v bližnji prihodnosti se bo ta odstotek hitro višal. Zaradi podaljševanja življenjske dobe se tudi število prebivalcev nad 85 in celo 100 let hitro povečuje.

V zadnjih letih je Slovenija, torej številni javni domovi, pridobila sredstva Evropske unije za preureditve, z namenom zagotovitve višje kakovosti bivanja, za zagotavljanje dnevnega varstva, začasne namestitve ter tudi za oskrbo oseb z demenco. V teh

domovih bodo štiri ali celo nekje pet posteljne sobe zamenjane z dve in enoposteljnimi. Vse sobe bodo imele urejene kopalnice in sanitarije.

A čakalne vrste ostajajo, za enoposteljno sobo so tudi tri leta ali več, za posteljo na oddelku za demenco eno leto in več. Številke, ki jim danes lahko sledimo na spletni strani Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, kažejo veliko potrebo po sprejemih v domove starejših in posebne socialne zavode. Te številke pa ne zajemajo podatka, koliko postelj v domovih starejših ni zasedenih zaradi pomanjkanja kadra. Teh praznih postelj je kar okoli 1000. Žal tudi dom, ki ga danes slavnostno odpiramo, zaradi pomanjkanja kadra ne bo takoj v celoti zaživel, kar je žalostno ob vseh čakajočih pomoči potrebnih.

In res je težko razumeti, zakaj je temu tako. Poznamo podatke, katera območja v Sloveniji imajo največja pomanjkanje postelj v domovih starejših in kje so čakalne dobe za sprejem najdaljše. V domovih starejših po vsej Sloveniji od Lendave do Kranjske gore najdemo 15 odstotkov starejših iz Ljubljane z okolico, ki v tem okolju niso našli proste postelje. Kako potem razložiti dejstvo, da je bil zadnji dom starejših za danes (8. 12. 2023) 7.908 prosilcev iz tega območja zgrajen v Fužinah v Ljubljani daljnega leta 2005?

Enostavno povedano se v Sloveniji zaskrbnjujoče stanje na področju zagotavljanja dostopnosti in dosegljivosti storitev socialnega varstva v zadnjih letih stopnjuje.

Velikokrat povem, da imamo v Sloveniji cel kup resolucij in strategij, tudi tistih, ki obljublajo dostojno starost za vse. Manjkajo pa akcijski načrti in namenska sredstva v proračunu. Na tem področju se sicer dogajajo spremembe, a ne s takšnim tempom, kot smo ga načrtovali in ga pričakujemo, tudi zato, ker so se vmes zgodile poplave.

Zato je zadnji čas, da ministrstvo za zdravje sprejme že dolgo pripravljene in strokovno verificirane kadrovske standarde in normative. Poskrbeti bo treba tudi za ustreznejše plačilo za zaposlene v domovih, ob uveljavitvi plačne reforme za področje sociale in zdravstva.

Izjemno težavo pa predstavlja tudi neustrezno financiranje zdravstvene oskrbe v domovih starejših. Dobre prakse iz uspešnejših domov bi morali sistemsko urediti za vso Slovenijo. Stanovalci iz oskrbnin, torej iz lastnega žepa, namesto iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, plačujejo storitve npr. zdravnika psihiatra. Nikakor pa ne morejo domovi starejših nadomestiti negovalnih bolnišnic, ker za to ni pogojev.

Prav zaradi vseh teh nakopičenih težav, se danes še toliko bolj veselimo te uspešno dokončane investicije, ki je velika pridobitev za stanovalce in bo njihovo bivanje v domu starejših bolj prijazno in dostojno.

Želim posebej izpostaviti, da si vsi zaposleni v domovih starejših, z vodstvom na čelu, ki delate strokovno in z veliko spoštovanja, topline, empatije in potrpljenja, zaslužite našo hvaležnost in velik aplavz.

Veseli me, da ustrezno pozornost posvečate zaščiti vseh stanovalcev in zaposlenih pred različnimi okužbami in virusnimi ter drugimi obolenji. Slišala sem, da ste tudi to jesen cepljenju posvetili potrebno in ustrezno pozornost. Naj povem, da sem se prejšnji mesec tudi jaz cepila proti gripi in proti kovidu, ker sem odgovorna ne samo do sebe in moje družine, ampak do vseh, še posebej ranljivih skupin, s katerimi se tudi veliko družim.

In druženje je tako zelo pomembno pri premagovanju osamljenosti, ki postaja vedno bolj prepoznana in priznana bolezen modernega časa.

In še nekaj bi rada opozorila. Psihiater Manfred Spitzer v knjigi Osamljenost piše, da zaradi osamljenosti trpi vedno več ljudi. Zagovarja tezo, da je osamljenost kruta bolezen, ki se širi hitreje, kot se lahko oblikuje odpornost proti njej. In kar se morda sliši neverjetno, se osamljenost uvršča med enega najpogostejših vzrokov smrti v civiliziranem zahodnem svetu.

Praznični december je pravi čas, da se odločimo, da bomo to tiho bolezen začeli preprečevati tako, da bomo obiskali čim več sosedov, za katere vemo, da živijo sami in jih razveselili s klepetom ali koščkom potice.

Vedno je čas, da postanemo prostovoljci in da skupaj premagamo osamljenost.

Vsem vam želim lepe božične in novoletne praznike in vse dobro v prihajajočem letu! In kot rečeno, ne pozabimo, drug drugemu ga lahko naredimo še boljšega, bolj prijaznega!

Srečno.